

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ذِکْرُ سُلَيْمَانَ

(مجموعه مقالات روایت پژوهی مکتب شهید سلیمانی)

تدوین و گردآوری:
جمعی از نویسندگان

دانشکده و پژوهشکده مدیریت و اقتصاد

دانشگاه جامع امام حسین (ع)
موسسه چاپ و انتشارات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
«يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا...»

حکمت را به هر کس بخواهد می‌دهد و کسی که به او حکمت داده شود، حقا خیری فراوان داده شده است ...

(سوره مبارکه بقره - آیه ۲۶۹)

انقلاب کبیر اسلامی، نمونه بی‌بدیل تاریخی، از حرکت اجتماعی عظیمی است که با سرنگونی طاغوت و برپایی نظام مقدّس جمهوری اسلامی، امیدهای فراوانی را در دل مستضعفان و آزادی‌خواهان جهان برای تحقّق آرمان‌های بلند دولت اسلامی، جامعه اسلامی و در نهایت، تمدّن بزرگ اسلامی پدید آورد. در این میان، نهادهای علمی، به ویژه دانشگاه‌ها، باید نقش کلیدی سوزن‌بانی و هدایت قطار پیشرفت و رشد جامعه در مسیر صحیح انقلابی را ایفا کنند.

دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام) به‌عنوان «دانشگاه سازمانی سپاه در تراز انقلاب

اسلامی» با شعار «تزکیه، جهاد علمی، دانشگاه تمدّن ساز»، در کنار مسئولیت مهمّ انسان‌سازی و تربیت سربازان عصر ظهور، وظیفه تولید و نشر معارف پاسداری از انقلاب اسلامی را نیز برعهده دارد. در این راستا، معاونت پژوهش و فنّآوری دانشگاه به منظور تکمیل چرخه مدیریت دانش بومی با سه ویژگی «اسلامی بودن»، «روزآمدی» و «کارآمدی»، با هدف دستیابی به مرجعیت علمی، افتخار و تلاش دارد تا زمینه و بستر لازم را برای استادان و پژوهشگران محترم این عرصه فراهم آورد. امید است در سایه الطاف بیکران الهی و با گسترش فعالیت‌های انتشاراتی مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام) این رسالت خطیر تحقّق یابد.

در پایان، بر روح ملکوتی معمار و رهبر کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (رضوان‌الله‌علیه) و همچنین شهیدای گرانقدر انقلاب اسلامی، دفاع مقدّس و مدافعان حرم درود می‌فرستیم و با آرزوی سلامتی و توفیقات هرچه بیشتر مقام معظم رهبری، امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، و نیز خدمتگزاران اسلام و کشور، از استادان، فرهیختگان و اهل نقد و نظر تقاضا داریم با ارائه نظرها و پیشنهادهای خود، ما را یاری فرمایند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان
معاونت پژوهش و فنّآوری
دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام)

وقفنامه کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

«الْصَّدَقَةُ وَالْحَسْبُ ذَخِيرَتَانِ قَدْ عَوْهُمَا لِيَوْمِهِمَا»

امام علی (علیه السلام) صدقه و وقف دو ذخیره‌اند، آن‌ها را برای روز قیامت بخواهید. (آینه یاده‌ها، ص: ۵۸)

سیاس بی‌حد و کران، خدای سبحان و عظیمی را سزاست که جهان را آفرید؛ مدبری که آسمان‌های شگفت‌آور را در لایه‌لایه‌های پر عظمت برافراشت و زمین را مهد استوار آدمیان قرار داد تا درست اندیشه و انتخاب کنند و با علم مؤمنانه و عمل آگاهانه، بر آزمون‌های او صبر پیشه نمایند و پیشانی شکر بر خاک بیاسایند. سلام و صلوات بر پیامبر اعظم، حضرت محمد مصطفی خاتم الانبیا (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) به‌عنوان راهنمایان بشر باد. سلام و صلوات ویژه بر کشتی اسرع نجات امت؛ اباعبدالله الحسین (علیه السلام) که عاشورایش جهالت را زدود و حیرت عالمانه را افزود. سلام و صلوات خاص بر حجت عصر، مهدی منتظر و موعود امم (علیهم السلام) که هستی به یمن او روزی خوار و قدوم پر خیر و برکتش را در انتظار است. سلام و صلوات خدا بر نایب راحل آن غایب از نظر، امام خمینی کبیر (ره) که به ما عزت بخشید و بیدارمان کرد و توانایمان ساخت. سلام و صلوات خدا بر نایب برحقش امام خامنه‌ای (مظله) که جلودار حرکت کاروان پیشرو انقلاب در مسیر تمدن نوین اسلامی است؛ باشد تا پرچم پس از فتح ابواب به دست صاحب اصلی این انقلاب برسد و بشر حیرت‌زده معاصر در ظل تربیت مهدوی، مراتب کمال مختارانه خویش را بپیماید.

سنت نیکوی وقف کتاب، با پیشینه‌ای به درازای تاریخ پرفراز و نشیب اسلام، نقش عظیمی در ارتقای فرهنگ و تمدن اسلامی داشته و دارد. از این رو کلیه حقوق و عواید این کتاب از طرف مؤلف، همکاران و اساتیدی که بر گردن ایشان حق دارند و نیز صاحبان منابعی که به نحوی در نگارش این کتاب تأثیرگذار بوده‌اند، وقف حضرت اباعبدالله الحسین (علیه السلام) گردیده است و متولی آن، دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام) خواهد بود؛ باشد تا به‌عنوان سنت حسنه فراگیر گردد و بهره‌مندان از آن را مفید و مؤثر افتد. ان شاء الله

پیشگفتار رئیس دانشگاه

پیروزی انقلاب کبیر اسلامی به رهبری امام بزرگوارمان، سبب شکل‌گیری هندسه قدرت نوین مبتنی بر مبانی و مبادی دین اسلام در جهان گردید و استمرار این حرکت متعالی با هدایت مقام معظم رهبری، به سوی ایجاد تمدن نوین اسلامی و پایه‌گذاری حاکمیت اسلام بر جهان با زعامت حضرت ولی عصر ارواحنا فدا، به لطف الهی توفنده و پرشتاب ادامه خواهد داشت. همین امر نقطه ثقل تقابل نظام سلطه با انقلاب اسلامی، در عرصه تغییر فضای تمدنی جهان است. برای تحقق این امر و شتابدهی به اجرایی شدن بیانیه راهبردی گام دوم انقلاب و نسخه جهانی شدن انقلاب و تحقق آرمان بلند آن، به عنوان نقشه جامع پیشرفت انقلاب و اقتدار آن، توجه به سه مطلب حائز اهمیت است:

۱. نفی استکبار و غلبه بر نظام سلطه یعنی مقابله با جنگ پیچیده ترکیبی و هوشمند قرارگاه نظام سلطه و جهاد برای افول تمدن غرب و زوال شبکه فاسد صهیونیستی
۲. آینده پژوهی با هدف ساخت آینده مطلوب و حکیمانه جهان آینده مبتنی بر دستیابی به دانش و به کارگیری علوم و فنون تحول آفرین و مرجع ساز، از جمله هوش شناختی به عنوان یک پدیده پارادایم ساز، که هماهنگد انقلاب صنعتی، جهان واقعی را به سوی جهان مجازی با حکمروایی هوشمند راهبردی خواهد کرد.
۳. تدوین الگوی تبیین، نظریه پردازی، گفتمان سازی و اجرای آن به منظور تحقق گفتمان غالب در عرصه انقلاب اسلامی و مطالبه‌گری آن در کشور همراه با طراحی و تدوین نقشه راه عملیاتی و اقدام آن با نگاهت نهادی و تقسیم کار ملی با استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های موجود
۴. در مسیر طراحی، تدوین و اجرای نقشه راه عملیاتی آن، تحول و تعالی در ساختارها و نظام‌های جاری و کارگزاران آن، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است؛ که نتیجه این تحول و تعالی، ارائه الگوهای اقتدار آفرین و جهان شمول در تراز انقلاب اسلامی و مدیران جهادی بوده و پیامد اجرای آن، شکل دهی نظام انقلاب اسلامی تمدن ساز است؛ چرا که قرار نیست الگوها و نظام‌های تمدنی دیگران را تقلید کرد تاریخ را تکرار نمود، بلکه با حرکت جهادی قرار است تاریخ جدید را رقم زد و جهان جدید مبتنی بر اسلام ناب محمدی برای رشد و تعالی انسان جهت رسیدن به قرب الهی ساخت. این سرخط تدوین نقشه راه عملیاتی برای تحقق مطالبات بیانیه گام دوم انقلاب است.

۵. مسأله اصلی در تحقق مراحل پنجگانه انقلاب اسلامی این است که ریل انقلاب اسلامی که به فضل الهی منتهی به آرمانش، تمدن نوین اسلامی خواهد شد، هنوز کامل نشده و نیازمند ارائه نظریه ها، مکتب ها، نظام ها و الگوهای عملیاتی مستحکم، غنی و جهان شمول در عرصه های یکپارچگی فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، دفاعی و امنیتی با نگاهی حکمت بنیان است. در این عرصه توجه به چند سوال، بسیار کلیدی است:

- مکاتب سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و دفاعی امنیتی در راستای تحقق بیانیه گام دوم انقلاب، چگونه مکاتبی است؟
 - تار و پود ویژگی ها الزام ها دستورالعمل ها و آیین نامه های آن چگونه است؟
 - فصول اشتراک تمایز و افتراق آنها با سایر مکاتب جهان چگونه است؟
 - الگوهای عملیاتی مکاتب چیست و طراحی آنها چگونه است؟
 - نقشه راه عملیاتی سازی الگوها چیست و راههای تحقق آنها چگونه است؟
 - در نظریه نظام انقلابی تمدن ساز سهم آنساختارها نظام ها و کارگزاران چیست؟
- دانشگاه انسان ساز دفاع مقدس موجب برداشتن گام های بلند و قوی شدن انقلاب اسلامی در زمینه های مختلف به ویژه استقلال دفاعی امنیتی شد و قدرت بازدارندگی موثر انقلاب اسلامی را در مواجهه با نظام سلطه با طراحی و به کارگیری الگوی بومی سه بعدی دفاعی امنیتی یعنی رهبری حکیمانه نظام ها و راهبردهای انقلابی و مدیران جهادی برآمده از بین مردم به خصوص جوانان بسیار ارتقا بخشید. سردار شجاع و با تدبیر سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی چهره بین المللی مقاومت تربیت یافته مکتب ولایت با تکثیر این الگو و به کارگیری آن در محور مقاومت توانست با کاهش فضای ژئوپلتیک و اثربخشی و نفوذ تمدنی نظام سلطه در جغرافیای منطقه به گفتمان و دامنه انقلاب اسلامی عمق بخشیده اقتدار منطقه ای و بین المللی را به ارمغان آورد حال سوال های اساسی زیر قابل توجه است:

- مکتب شهید سلیمانی در نگاه و اندیشه ولی فقیه و امتداد عملی آن در عرصه بین المللی با درک و عمل انقلابی دارای چه اصول ابعاد مولفه ها و شاخصه هایی است؟
- نسبت این مکتب با مکتب امامین انقلاب اسلامی چیست؟

- چگونه می توان این مکتب و الگوی موفق را تدوین و استخراج نمود و با تکثیر و به کارگیری آن به عنوان پیشران در سایر عرصه های مورد نیاز انقلاب اسلامی به تحقق بیانیه گام دوم انقلاب شتاب بخشید؟

پاسخ به این سوال ها و نظایر آن نیازمند تشکیل هیئت های اندیشه شود برگزاری نشست ها و همایش های علمی تخصصی و سایر فعالیت های علمی پژوهشی است. دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام تزکیه جهاد علمی و دانشگاه تمدن ساز با مساعدت سایر دانشگاه ها و مراکز علمی و پژوهشی سپاه و نیروهای مسلح و نیز ملی و بین المللی دومین همایش بین المللی گام دوم انقلاب اسلامی را تحت عنوان مکتب شهید سلیمانی الگوی تربیت مدیران جهادی تمدن ساز در راستای گفتمان سازی و مطالبه گری نخبگانی و عمومی و در تداوم اولین همایش بین المللی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی گوی نظام انقلابی تمدن ساز طراحی کرد. هنوز در آغاز این راه بزرگ هستیم شکل گیری دبیرخانه دائمی همایش در دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام یک نگاه و ضرورت راهبردی بود که با همت و همکاری جامعه نخبگانی و متصدیان امر انجام شد و بر آن است تا با اراده جمعی از راسخ و برنامه ریزی دقیق علاوه بر گفتمان سازی و تبدیل آن به گفتمان غالب عرصه انقلاب اسلامی به جای مدلها و تولید الگوهای بومی پردازد و در نهایت برنامه نقشه راه اقدامی آن در افق های کوتاه مدت میان مدت و بلند مدت تدوین گردد.

لذا تبیین مکتب شهید سلیمانی مستلزم پرداختن به ابعاد مختلف آن مبتنی بر یک نقشه راه اقدامی جامع و کلان است که در کتاب حاضر تلاش شده است تا به عنوان یکی از بخش های اصلی این نقشه جامع و کلان، ابعاد مختلف مکتب شهید سلیمانی با یک رویکرد علمی و تحقیقی، توسط همزمان آن شهید بزرگوار و با همراهی تیم اساتید و پژوهشگران دانشگاهی به قلم تحریر درآید که نتایج آن در قالب مجموعه مقالات کتاب ذکر سلیمان منتشر شده است.

به امید عاقبت بخیری در تمام امتحانات الهی

دکتر محمدرضا حسنی آهنگر

رئیس همایش بین المللی گام دوم انقلاب اسلامی

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۷	مقدمه تیم مدیریت دانش
۲۳	شناسایی و تبیین ارکان جهت ساز مکتب شهید سلیمانی محسن رضایی، روح الله تولایی، خلیل نوروزی
۴۵	بررسی ارکان مهم سبک زندگی اسلامی در مکتب شهید سلیمانی علی شیرازی، حسن احمدی، سید مهدی سرخان
۷۱	استخراج و شناسایی شاخص ها و مؤلفه های فرهنگی - اجتماعی در مکتب شهید سلیمانی اسماعیل سعادت نژاد، حسن امینی، هادی رنجبر
۸۹	سیر تطور فرماندهی شهید حاج قاسم سلیمانی احمد غلامپور، حمیدرضا قائدعلی، محمد امین حاکمی
۱۱۱	تکلیف مداری و نقش این باور در شکل گیری جهادی شهید حاج قاسم سلیمانی حسین معروفی، حمید امین زاده گوهری، سیدعلی رضوی
۱۳۷	تبیین جنبه های انسانی مکتب شهید سلیمانی سعد الله زارعی، ایوب پورقیومی، مجتبی علویان
۱۵۷	فهم منطق رفتار سیاسی شهید سلیمانی احد کریم خانی، ایوب پورقیومی، هادی رنجبر
۱۷۵	شاخص های مدیریت راهبردی شهید سلیمانی برای تولید قدرت عبدالله مبینی دهکردی، حسن امینی، محسن خلیل آزاد
۲۲۷	منشأ، ابعاد و مؤلفه های قدرت نرم در مکتب شهید سلیمانی حسین اکبری، ایوب پورقیومی، حسن امینی، حسین آماده

۲۶۵.....سبک مدیریت شهید سلیمانی در تثبیت و پیشبرد آرمان قدس شریف

ناصر ابوشریف، احمد زارعان، حامد ملانوری شمسی

۲۸۹.....تبیین مبانی و اصول مدیریت سرمایه‌های انسانی شهید سلیمانی

غفور کارگری، محمدمبین پهلوان شریف، مجتبی علویان

پیروزی انقلاب کبیر اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) سبب شکل‌گیری هندسه نوین قدرت در جهان شده است و به یاری حق تعالی، تداوم این انقلاب به رهبری امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) به سمت ایجاد تمدن نوین اسلامی، زمینه‌ساز حاکمیت اسلام در جهان با زعامت حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) خواهد شد. این هدف متعالی خود علت اساسی تقابل نظام سلطه با انقلاب اسلامی در عرصه جهانی از ابتدا تا کنون بوده است.

بیانیه گام دوم انقلاب، که در ۲۲ بهمن ۱۳۹۷ از جانب مقام معظم رهبری خطاب به ملت بزرگ ایران منتشر شد، بازخوانی حرکت چهل ساله انقلاب پس از پیروزی و همچنین تبیین‌کننده خطوط راهبردی برای چهل سال بعدی در گام دوم انقلاب مبتنی بر «نظریه نظام انقلابی» است و از این جهت، سندی مهم در اسناد بالادستی جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود.

شاکله تمدنی انقلاب اسلامی از «نظریه نظام انقلابی» نشئت گرفته است و نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان نظام برآمده از انقلاب اسلامی، اگر بخواهد در آینده نیز محمل اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی باشد، باید نظامی انقلابی باقی بماند. به تعبیر رهبر حکیم و فرزانه: «انقلاب اسلامی پس از نظام‌سازی به رکود و خموشی دچار نشده و نمی‌شود و میان جوشش انقلابی و نظم سیاسی و اجتماعی تضاد و ناسازگاری نمی‌بیند، بلکه از نظریه نظام انقلابی تا ابد دفاع می‌کند.»^۱ از نظر ایشان: «نظام انقلابی به دنبال آرمان‌های بلندی چون تشکیل جامعه اسلامی (کشور اسلامی) و امت اسلامی (تمدن اسلامی) و تحقق بخشیدن به آرزوهای بزرگ پیامبران، صدیقان و شهیدان است.»^۲

به‌رغم وقوع عملی و تحقق معجزات چهل ساله انقلاب اسلامی، هنوز نظریه نظام انقلابی تدوین و حتی تبیین نشده است. پس از آنکه سردار شجاع و باتدبیر انقلاب اسلامی، سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی، چهره بین‌المللی مقاومت و تربیت‌یافته مکتب ولایت، با تکثیر این الگو در محور مقاومت، توانست با محدودسازی فضای ژئوپلیتیک و شعاع اثر نفوذ تمدنی نظام سلطه در جغرافیای منطقه، به گفتمان و دامنه انقلاب اسلامی

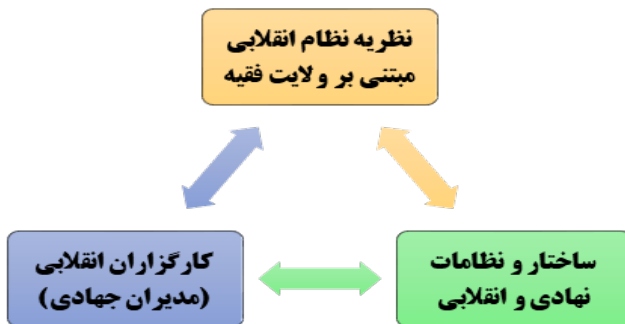
۱. آیت‌الله خامنه‌ای، بیانیه گام دوم انقلاب، ۱۳۹۷/۱۲/۲۲.

۲. آیت‌الله خامنه‌ای، بیانات در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۹۳/۴/۱۶.

عمق راهبردی بخشند و اقتدار منطقه‌ای و بین‌المللی را به ارمغان آورد، نیاز اندیشمندان به درک و فهم نظریه نظام انقلابی بیشتر شده و هم‌اکنون این مهم به مطالبه‌ای در محافل تخصصی تبدیل شده است.

در همین راستا دانشگاه‌ها و مراکز علمی سپاه پاسداران با محوریت دانشگاه جامع امام حسین (ع) و با همکاری سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی ملی و بین‌المللی، سلسله همایش‌های بین‌المللی «گام دوم انقلاب اسلامی» را با موضوعات «الگوی نظام انقلابی تمدن‌ساز» (برگزارشده در بهمن ۱۳۹۸) و «مکتب شهید سلیمانی، الگوی مدیران جهادی تمدن‌ساز» (برگزارشده در بهمن ۱۳۹۹) در راستای تبیین علمی ابعاد «نظریه نظام انقلابی» (مطابق نمودار زیر) و همچنین گفتمان‌سازی و مطالبه‌گری نخبگانی و عمومی برای امکان خدمتگزاری شایسته به مردم، طراحی و اجرایی کرده‌اند.

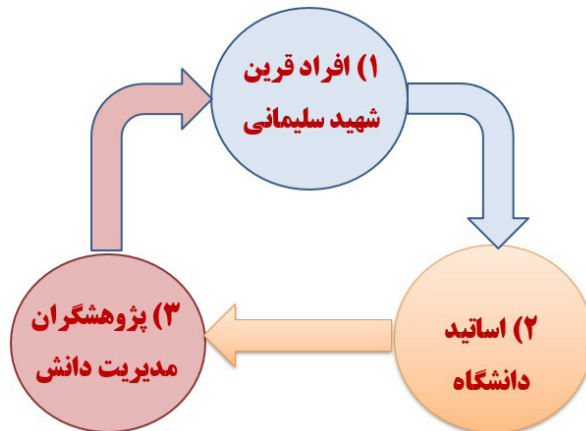
شکل ۱- ارکان تحقق تمدن نوین اسلامی برای خدمتگزاری به مردم

بدین منظور دبیرخانه دائمی همایش‌های بین‌المللی گام دوم انقلاب اسلامی در دانشگاه جامع امام حسین (ع) با رویکرد راهبردی و با هدف هماهنگی، هم‌افزایی، جهت‌دهی، جریان‌سازی و کمک به شکل‌دهی جبهه انقلاب اسلامی تشکیل شده است و تلاش می‌کند از طریق ایجاد زمینه برای نظریه‌پردازی و همچنین استخراج و تولید الگوهای بومی، بتواند در تدوین نقشه راه اقدام‌های مورد نیاز برای تحقق بیانیه در افق‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت انجام دهد.

در همین راستا به منظور تبیین مکتب شهید سلیمانی جهت استخراج الگوی مدیران جهادی تمدن‌ساز و تعمیم آن در ابعاد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، از روش‌شناسی تبدیل

دانش ضمنی افراد قرین (همکاران و نزدیکان کاری) شهید سلیمانی استفاده شده است. همان‌طور که در شکل ۲ نشان داده شده است، استادان و پژوهشگران دانشگاه و تیم مدیریت دانش در کنار افراد قرین به شهید سلیمانی قرار گرفتند و در قالب نشست‌های علمی پیش از همایش به بررسی ابعاد و مؤلفه‌های این مکتب پرداختند.

شکل ۲- ارکان روش‌شناسی تبدیل دانش ضمنی مکتب شهید سلیمانی

کتاب حاضر حاصل تبدیل این نشست‌های علمی به مقالات علمی با روش روایت‌پژوهی^۱ است. روایت‌پژوهی به معنی یافت وقایع در کشاکش روایت است. روایت‌پژوهی نوعی مطالعه و بررسی است که افراد به دو دلیل از آن بهره می‌برند:

۱. تغییر وضعیت نامطلوب و رسیدن به وضعیت نسبتاً مطلوب و در نهایت بهسازی کارها در محیط شغلی‌شان؛

۲. تبیین و بازگو کردن روایت‌های خود از پدیده مورد بررسی (Avison, 1999).

روایت‌پژوهی از رویکردهای مهم در پژوهش‌های کیفی است که عمدتاً برای فهم عمیق دیدگاه‌های تجربی خبرگان کاربرد دارد. از روایت‌پژوهی برای درک عمیق افراد قرین و نزدیک در روایت رهبران استفاده می‌شود. در این رویکرد، پژوهشگر به عنوان مرجع تغییر و تحول امور جاری، بر تجربیات مثبت یا منفی روایت‌شونده متکی است. فرد قرین به عنوان راوی پدیده عمل می‌کند و مسئله یا مشکل را شناسایی می‌کند یا به ارائه آنچه از پدیده دیده است، می‌پردازد. منبع کسب ایده‌های روایی، غالباً صداقت در روایت است. اگر راوی پدیده را به درستی شرح دهد،

روایت پژوهی به ثمر نشسته است. برای این منظور راوی به طور دقیق اطلاعاتی را جمع‌آوری می‌کند و سپس به اقدام مناسب مبادرت می‌ورزد و از نتایج اقدام ارزیابی می‌کند (عابدی، ۱۳۸۶). در این پژوهش، با توجه به قرین بودن پژوهشگر با شهید سلیمانی، می‌توان انتظار داشت روایت او از پدیده مورد بررسی (مکتب شهید سلیمانی) نافذ باشد.

در انتها از همه مدیران، استادان، صاحب‌نظران، پژوهشگران و دانشجویان فرهیخته دعوت می‌شود دیدگاه‌ها و نظرهای ارزشمند خود را از طریق پست الکترونیک ckm@ihu.ac.ir به این دانشکده و پژوهشکده ارسال کنند. همچنین به منظور دسترسی آسان پژوهشگران، متن کامل همه مقالات و گفتارپژوهی‌های این کتاب در سایت اینترنتی دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه جامع امام حسین (ع) به آدرس <http://mgt.ihu.ac.ir> قرار گرفته است.

و من الله التوفیق و علیه التکلان
 دانشکده و پژوهشکده مدیریت و اقتصاد
 دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام
 زمستان ۱۳۹۹

مقدمه تیم مدیریت دانش

فتح، ظفر، پیروزی و واژه‌هایی از این سنخ، عبارت‌هایی آشنا برای محیط نظامی و البته گوارا برای فرماندهان هستند. فرمانده نظامی غالباً با همین انگیزه زنده است و اگر به یقین برسد که این واژگان از او دور و دورتر می‌شوند، او همان مرده متحرک می‌شود. جنگ تا زمانی پیش می‌رود که فرماندهان یکی از دو طرف خصم احساس کنند که دیگر فتح از آنها روی برتافته و با سپاه خصم همراه شده است! حقیقت آن است که در این شرایط توپ و تفنگ که جای خود، موشک‌های بالستیک هم تعیین‌کننده نخواهند بود.

جهاد اکبر: جنگ درون

مهم است که فرمانده کجا را می‌بیند، از کجا می‌بیند، چگونه می‌بیند، نظام تعقل او چگونه داده می‌پردازد و چگونه اندیشه‌ورزی می‌کند؟ این «دیدن»، همه چیز را عوض می‌کند. این «دیدن»، بال‌های اندیشه را پرواز می‌دهد. همین «دیدن» است که «اشبه الناس» به پیامبر را گوارا به میدان می‌فرستد. ای کاش کوفیان هم بتوانند این بار پیامبر را ببینند...!

نه اینکه قصد روضه خواندن نداشتیم؛ بدون روضه در مورد حاج قاسم نوشتن، قلم فرسودنی بیش نیست. حاج قاسم نه واقعاً توانی زیاده‌تر از عامه مردم داشت؛ نه چندان توان تفکر عجیب و غریبی داشت که مردم از آن بی‌بهره باشند؛ نه آن قدر اهل عرفان بود که مردم او را حتی با عرفای سده اخیر قیاس کنند؛ نه صحبت خاصی از توان علمی او حتی در جنگ وجود دارد و... او همین «دیدن» را خوب داشت. دیگران می‌دیدند که بشار اسد می‌رود، ایشان می‌دید که می‌ماند. دیگران، مردم عراق و شام را ازدست‌رفته می‌دیدند، حاج قاسم آنها را عجب نیروهای پایه‌کاری برای نجات عراق و شامات می‌دید! دیگران روسیه و چین و حتی ترکیه را همه‌جایی می‌بینند، حاج قاسم ظرفیت‌های آنها را برای خروج منطقه از بحران می‌بیند. دیگران قفل‌ها را می‌بینند، حاج قاسم ارزشمندی در و پنجره و عمارتی را که به آن قفل زده‌اند، می‌بیند. حیف است از روضه بگذریم: دیگران عراق و شام را می‌بینند، او حرم امام حسین (ع) و زینب (س) را می‌بیند. «دخلت زینب بنت علی علی....»

جهاد اصغر: جنگ روایت

حتم داریم که علی بن حسین در هر صورت علیه السلام است. حال در قنடاق تا عمق راهبردی سپاه ظلم را بدزد یا شبه پیغمبری باشد که هیمنه جنود جهل را به بازیچه بگیرد. «جهاد اصغر»، بنابر روایتی که از آن شود، خود می شود «جهاد اکبر». این «روایت» است که تصویر می سازد؛ بالا می برد یا بر زمین می کوبد.

نمی خواهیم وسط بحث ...، اما ناچارم! تصور نسل ما از افراد در تاریخ چگونه خلق شده است؟ بالاخره کورش یک نفوذی از جریان یهود بوده که نجات یهود را بر عهده گرفته است یا همان ذوالقرنین است که دفع قوم های وحشی یا جوج و ماجوج کرده است؟ نظر ما در مورد دوره رنسانس چگونه است؟ بالاخره دوره سیاه غلبه کلیساست یا دوره ماقبل گرفتاری بشر غربی در تمدن وحشی مسلط امروز؟ واقعیت آن است که واقعیت های کاربردی با حاق واقع، دو تاست. واقعیت های کاربردی در چننه قدرت (روایت) ها هستند.

صد سال دیگر، کسانی در پی شناسایی حاج قاسم سلیمانی بر خواهند آمد. آن روز احتمالاً کسی نیست که دقیقاً امروز را و حاج قاسم سلیمانی را به یاد داشته باشد. ناگزیر، همان گونه که ما اولین سؤال های مان را در مورد هر موضوعی که فکرش را بکنیم، از دم دستی ترین منابع می کنیم، نوادگان ما نیز از دم دستی ترین منابع در دسترس سؤال هایشان را خواهند کرد. در مورد منبعی که از آن جواب می خواهند از الان نمی توانیم قضاوت ویژه ای کنیم؛ اما احتمال می دهیم منابع اصیلی نخواهند بود. افراد عمیق به دنبال منابع اصیل خواهند رفت. مراجعه به منابع اصیل یک مفروض اصلی است. اساساً «کتاب» بودن قرآن و هم جریان وحی در همین مفروض، قابل فهم است. جریان «کتاب» یک جریان زنده است. احتمالاً هیچ وقت، در هیچ جای دنیا و در هیچ زمان، انسان عاقلی را نخواهیم یافت که با این منطق مخالفت کند که رجوع به مکتوب های هم زمان وقایع تاریخی و بررسی جدال بین آنها برای فهم حاق واقع، اگر نه بهترین، بلکه دست کم جزو بهترین روش هاست.

با مراجعه به مکتوب های ناظر بر معرفی حاج قاسم سلیمانی، انبوهی از منابع مکتوب در نمایه های علمی به دست می آید. امروز ۱۰ آبان ۱۳۹۹، ۴۲ عنوان ژورنال درباره حاج قاسم سلیمانی در نمایه های قابل دسترسی برای فضای تحریم شده وب کشورمان یافتیم. ۱۴

عنوان به صراحت او را تروریست و عامل بسط تروریسم در منطقه غرب آسیا معرفی کرده‌اند. ۲۲ عنوان مستقیماً او را تروریست نخوانده‌اند؛ اما از اعمال تروریستی او نظیر نقش او در جابه‌جایی موشک در منطقه و مذاکرات شوم او با قدرت‌های منطقه برای از بین بردن اسرائیل صحبت کرده‌اند. بقیه هم که موارد ناچیزی است، بی‌طرف‌اند!

حاج قاسم در جهاد اکبر خود، «زیبا دید»؛ پس ... پیروز شد! اما ما در جهاد اصغر خود انگار جدی نگرفته‌ایم که «جهاد اصغر»، بنابر روایتی که از آن شود، خود می‌شود «جهاد اکبر». این «روایت» است که تصویر می‌سازد؛ بالا می‌برد یا بر زمین می‌کوبد.

جهاد کبیر: تبلیغ

همه چیز در این «دیدن» است. همین دیدن است که زینب بنت امیرالمؤمنین (علیها السلام) را پیروز بر یزید بن معاویه (علیها العنه) کرده است: یزید، هر کاری می‌توانی بکن، اما زینب یاد گرفته است که جز جمیل نبیند.

کسی که جمیل دیدن را یاد نگرفته است، در خلق روایت، در مانده‌ای بیش نیست. روایت کردن بعد از خوب دیدن، مؤلفه‌های شکل‌دهنده یک «تبلیغ» است. در «تبلیغ» دنبال رساندن حاق واقعی هستیم که خود زیباست. در «آدوت‌ایزینگ» این بند را ندارند؛ تاجر خوب را کسی داند که مال‌التجاره را گران‌تر و وسیع‌تر سیل کند. البته اخیراً تأکید بر تغییر مذاق مشتری برای پایایی بازار، اصل دغدغه مارکتینگ است؛ اما در تبلیغ، با دل‌مشغولی و حس تکلیف، در پی آن هستیم که مطلبی حیاتی و حیات‌بخش را، آن‌گونه که هست، به انسان که فطرتاً نیاز به آن دارد، برسانیم. در تبلیغ به دنبال اجر و مزد از مخاطب نیستیم؛ حساب و کتاب علی‌الله است.

جریان «تبلیغ» برای حاج قاسم باید واقعی، دور از گماشتن واژگان افراطی و فانتری و دور از بلاهایی که سر شهدای مظلوم پیشین انقلاب اسلامی آمد، صورت گیرد. شهدا را، حتی شهدایی که درون یک کوچه با هم زندگی می‌کردیم، طوری با استخدام سپاه‌واژگان، افسانه‌ای، آسمانی و دور از دسترس کرده‌ایم که اساساً از شنیدن این واژگان و تطبیق دادن آنچه از ایشان در محله می‌دیدیم، گیج می‌شویم! از طرفی، اگر همین چند کار نه چندان

کار، در رابطه با شهدا انجام نشود، معلوم نیست بعد از تغییر اسامی کوچه‌ها به بلبل، سیلان، همدل و ... کلاً فرهنگ شهادت کجا می‌رود!

«تبلیغ»ی خوب است که منبع آن صادق باشد. اهل غلو نباشد، اهل پوشاندن نکات غیر ضرور نباشد. خوب و بد را با هم بحث کند. جانب انصاف را نگاه دارد. خلاصه دریچه‌ای برای ارتباط یافتن من مخاطب با آن شهید بگذارد. نباید طوری کاستی‌های طبیعی و غیر طبیعی شهید را سانسور کند که در نهایت یک شهید بسیار والامقامی که هرگز نتوان از او جنبه‌ای را برای زندگی بهتر و الهی‌تر یاد گرفت، تحویل دهد. این‌گونه روایت، یک نوع «از نو کشتن» شهید است. همه چیز در این «دیدن» است.

جهاد کوچک ما: تدوین مقالات علمی-گفتمانی

نزدیک یک سال است که شهادت بزرگ حاج قاسم، بر نوع نگاه به انسان در دنیا تردید افکننده و در کشورهای عضو جبهه مقاومت جانی تازه حلول کرده است. واقعیت آن بود که آن حکیم بلامنازع دوران ما به دقت از خطرناک‌تر بودن شهادت حاج قاسم سلیمانی برای طواغیت عالم خبر داده بود.

امروز ایران و جبهه مقاومت و تا اندازه‌ای دنیا در مورد شأن، مقام و منزلت شهید قاسم سلیمانی تردیدی ندارند. همه دنیا او را، خاصه پس از شهادت بزرگ‌شان، ستودند. اما نظام استکبار «کدأب آل فرعون» هنوز هم ناامید نشده است. نظام استکبار به رهبری شیطان بزرگ در حذف تدریجی و طولانی مدت این شهادت که نه، بلکه بر سر تغییر معنایی این شهادت حساب باز کرده است. تولید انبوه مقالات علیه حاج قاسم، آن هم مدت کوتاهی پس از شهادت این سردار پرافتخار اسلام، در روزنامه‌های بسیار معتبری که متوسط دوران داوری مقالات در آنها گاه بیش از دو سال است، چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟! ... البته ... معنایش پیچیده نیست... «جنگ روایت» همین است.

مجموعه دانشکده مدیریت دانشگاه امام حسین (ع) به سهم خود تلاش کرده است در اوراق پیش رو، با تکیه بر بیان افراد قرین و همراه حاج قاسم، به تبلیغی در سطح علمی اقدام کند. تبدیل کردن بیان شفاهی افراد قرین به مقالات قابل عرضه به جامعه علمی نیازمند برخی

اصلاحات و غنی‌سازی محتوایی بود تا شکاف احتمالی بین مباحث مطرح‌شده و فهم خواننده را پوشش دهد. به لحاظ نوع محتوا و هدف آن، در مواردی که اضافات ویژه‌ای از منابع دیگر صورت گرفته، ارجاع به منابع نیز انجام شده است. ابهام‌های بیان افراد قرین، تدقیق و در نهایت تلاش شده است مطابق هدف «تبلیغ»، به «روایت دقیقی از خوب دیدن‌ها»ی افراد قرین حاج قاسم سلیمانی درباره ایشان پرداخته شود. این منبع، به دلیل رعایت شاکلهٔ مقالات علمی و نمایه شدن در پایگاه‌های اسنادی، قابلیت عرضه به محیط علمی را دارد.

سزاوار است از حضور افراد قرین در مجموعه نشست‌های تخصصی، به دلیل روایت دقیقی که از مجموعه خوب دیدن‌هایشان از تجربه زیسته با حاج قاسم داشته‌اند، تشکر ویژه کنم. از برادر ارزشمندم آقای خیبری که زحمت اجرای نشست‌ها را با حلم پذیرفتند و از دوستان دانشمندم آقایان هادی رنجبر، مجتبی علویان، محسن خلیل آزاد، ابوالفضل عبدالهی و حسین آماده که در ارتقای محتوایی گفتار پژوهی‌های انجام‌شده به مجموعه مقالات پیش رو کمر همت بستند، کمال سپاسگزاری را دارم. پرواضح است این دست تلاش‌ها، تا زمان مهیا شدن زمینه‌های شکل‌گیری و تعلق عزمی واقعی برای انجام کاری برای خدا، به نتیجه نمی‌رسد. باشد که یکایک این بزرگواران اجر خود را از ذات احدیت دریافت کنند! ان‌شاءالله تعالی.

با احترام

دکتر خلیل نوروزی

عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد

و سرپرست تیم پژوهشگران

